

Főiskolai tanárok tapasztalatcseréje

Szegeden, a Technika Házában tegnap, kedden megkezdődött a műszaki főiskolák matematikát, fizikát és számítástechnikát oktató tanárok országos tanácskozása. Az ország tizenhét főiskolájának 120 tanára mintegy harminc előadás alapján arról tanácskozik, hogy a főiskolák miként kapcsolódhatnak be intenzívebben az alap- és alkalmazott kutatásokba, milyen a matematika és a szaktárgyak kapcsolata, s hogyan alkalmazhatják mind szélesebb körben a számítástechnikát.

Erre a tanácskozáson jó példákat soroltak. A Dunai Vasműnek például a helyi kohó- és fémipari főiskolai kar közvetlen segítséget nyújt azzal, hogy kidolgozza a vasmű gyártáskövetési és termelészámolási rendszerét. További számi-

tástechnikai segítségként megvizsgálják a vasmű egyes berendezéseinek kapacitáskihasználtságát, valamint a mikroszámítógépek alkalmazásának lehetőségeit a döntés-előkészítésben.

A tanácskozást szervező Szegedi Élelmiszeripari Főiskola tanárai elmondották, hogy közvetlen vonallal összekötött terminál segítségével igénybe vehetik az oktatásra a József Attila Tudományegyetem kibernetikai laboratóriumának nagy teljesítményű komputerét, emellett tizenöt személyi számítógépüket is felhasználják erre a célra, illetve a tudományos kutatásokra.

Ma, szerdán szekcióülések lesznek, holnap pedig kerekasztal-beszélgetéssel, a tapasztalatok értékelésével zárul a tanácskozás.

Tájékoztató, munkaprogram

Kibővített ülést tartott tegnap, kedden a Hazafias Népfront városi bizottsága. Berencsi György, a népfront városi bizottságának elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Székely Sándor az MSZMP városi bizottságának első titkára tájékoztatót tartott az MSZMP XIII. kongresszusának határozatairól, az ezekből adódó feladatokról.

Az elhangzottakhoz hozzászólt Polák Zoltán, Tóth Sándorné, Bánainé Birkás Mária és Mesterházy Ákos, a kérdésekre Székely Sándor válaszolt.

A népfront testületeinek újjáavazásával kapcsolatos szegedi intézkedési tervet és munkaprogramot Kulcsárné Kiss Pirokska, a népfront városi titkára ismertette. Főszólam: Bézi Ferenc, Nagy Béla, Tóth Károly és Molnár Bálint.

A nép frontjának számadása

Az a mondani szokták, megkezdődött a visszazámlálás, hiszen ismeretes a dátum: december 13—14—15-én tartja a Hazafias Népfront VIII. kongresszusát. Az előző, 1981-es VII. kongresszus óta eltelt idő tapasztalatokban, tettekben, eredményekben gazdag szakasza volt a népfrontmozgalomnak. A nélyi, a területi bizottságok nem szűkölködtek tehát összegezendő tényekben. A tömör jelszó a gyakorlat vezérfonala lett, hiszen a VII. kongresszusnak otthont adó teremben — az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában — azt olvashattuk: „Szocialista demokrácia: közös gondolkodás, együttes cselekvés!” S bár ennek a közös gondolkodásnak, együttes cselekvésnek kétségtelenül sokféle, változatos teret nyújt a magyar társadalomban, a hazai gazdaságban, tagadhatatlanul a legszélesebb mezőt a népfrontmozgalom kínálta, kínálja fel.

Szinte csak találmára választva, sorolva a hivatkozási példákat: az országgyűlési képviselők és a tanácsstagok választásáról szóló 1983. évi III. törvény javaslatának széles körű társadalmi vitája; a fogyasztók tanácsainak létrehozása; az Olvasó népfért mozgalom; az egyesületalapítási kezdeményezések felkarolása; a kertbarátok és kistenyésztők támogatása; a vállalatvezetők fórumának megteremtése; környezetvédelmi őrsegek; az előjáróságok megalakításának előkészítése, s folytathatnók még hosszan, hiszen gazdag a tények példatára. Ez a gazdag példatár egyben annak is bizonyítéka, mennyire nem szűkül le — hiszen hierarchikus tagozódás híján nem is szűkülhet le! — a mozgalom a helyi bizottságokra, elnökségekre, azaz e testületek mellett ott láthatjuk a munkabizottságokban résztvevőket, a rendszeresen dolgozó aktívák széles kört átfogó hálózatát, s azokat, akik egy-egy alkalomra, akcióra bekapcsolódva izlelik meg a másokért, a közösségért cselekvés gondját, örömét. Tévédést nem kockáztatva kimondhatjuk tehát, a kongresszusra nem csupán tisztségviselők, testületek készülnek, hanem — és elsősorban — szinte valamennyiünk dolga, ügye ez a számadás.

Túláz lenne az előbbi megállapítás? A népfrontmozgalomnak csupán a területi és helyi bizottságaiban — számuk 3100 felett van — kilencvenezernél többen tevékenykednek. A társadalmi munkában, a településfejlesztésben tanúsított áldozatos magatartása elismeréseként évente átlagosan ötezen kapták meg a Hazafias

Népfront Országos Tanácsa által alapított, adományozott Kiváló Társadalmi Munkás, tizenötözen pedig az Erdemes Társadalmi Munkás kitüntető jelvényt. Felvillantanak ezek a hivatkozási példák valamit abból, milyen erők rejlenek szocialista társadalomban, a jó célok miként képesek a szó igaz értelmében tömegeket mozgósítani, önzetlenül cselekvésre, közreműködésre készíteni.

Valójában oda jutunk az előbbi, a praktikum oldaláról mérlegelő megállapítással, ahonnan el kellett volna indulnunk. A szocialista nemzeti egység hétköznapijaitól kellett, illetve volna elindulnunk, hiszen végső soron ez a gyökere az apró tettek, a kis lépések sokszor nem csupán lelkesedést, hanem szívósságot, következetességet, konokságot is igénylő gyakorlatának. Sok olyasmit is vártára vesz, magának tart a népfrontmozgalom, amit kezdetben ödzködés, értetlenség, sőt, gyanakvás fogad, fog körül — elég itt emlékeztetni a fogyasztók tanácsai létrehozására —, s mert a népfrontmozgalomban teljes egészében hiányoznak a hatalom eszközei, egyetlen fegyver marad: a nyílt, az őszinte szó, az érvelés, meggyőzés.

Ennek a hatásos, de egyben kényes fegyvernek okos forgatása a települések döntő részén érzelhető eredményekkel járt, mind a tudati, mind a tárgyi világ köreiben. Az egy lakosra jutó társadalmi munka értéke 1976-ban 251 forintot, 1984-ben 1194 forintot tett ki, összesítésben majd' évtizede 2,6, tavaly viszont már 12,7 milliárdot! Igaz, ott sűrűsödik ebben a tanácsok megnehezédő dolga, gazdálkodási környezetének sokféle vonzata is. De semmi okunk kételkedni abban, hogy ott van az összegekben a fölismerés is: magunknak tesszük. A kettőt együtt kell látni a kongresszusi számadásra készülve, amint ezen túl, minden másban is ajánlható ez az együttes látásmód, mérlegelés. Csakis úgy lehet realista az összegezés a népfrontmunkáról.

Ezt az összegezt rövidesen — szeptembertől — megkezdik a községkörzeti, a város-körzeti, a községi népfrentbizottságoknál, hogy azután folytatódjék ez a munka — októberben — a városi népfrentterkezteken, eljutva az utolsó előtti lépcsőfokhoz, a megyei népfrentterkeztelethez; majd a kongresszus következik.

Lesznek viták? Reméljük: igen! Voltak viták; voltak tettek. Legyenek viták; legyenek tettek.

Mészáros Ottó

Terület — fejlesztés Nemzetközi tanácskozás

A Budapesti Műszaki Egyetemen kedden megkezdte négy napos munkáját a Regionális Tudományos Társaság (RSA) XXV. európai területfejlesztési konferenciája, amelyen kontinensünk 21 államából és Észak-Amerika, Ázsia további négy országából mintegy 170 kutató, egyetemi tanár és tervezési szakember vesz részt. A jubileumi találkozó célja: kijelölni a fejlesztés időszerű feladatait, és azokat az új módszereket, amelyek a változó gazdasági környezetben is kedvező lehetőséget nyújtanak a hatékony területfejlesztésre.

A plenáris ülést Bóra Gyula, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektorhelyettese, az RSA magyar tagozatának megbízott elnöke nyitotta meg. Ezután Craveró Róbert, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese köszöntötte a találkozó résztvevőit, és

megtartotta a konferencia nyitó előadását, a magyar terület- és településfejlesztés fejlődéséről, új irányairól. Előjáróban hangsúlyozta: A magyar szakemberek a nemzetközi kutatási-tervezési tapasztalatokat is jól hasznosították abban a több éves előkészületi munkában, amely után — néhány hónapja — az Országgyűlés elfogadta a területfejlesztés új irányelveit, és meghatározta a hosszútávú feladatokat. Eszerint hangsúlyozottabb feladat a településrendszer arányos, a gazdaságossági követelményekkel és a helyi örendelkezés kibontakoztatásával összhangban álló fejlesztése. Hasonlóképpen fontos tennivaló, hogy a városok és a vonzaskörzetükhez tartozó falvak kölcsönös egymásrataltságnak megfelelően összehangoltan fejlődjenek. Kiemelt feladat a lakásellátás javítása, az egészséges ivóvízellátás tel-

jeskörűvé tétele, a szennyvízelvezetés és -tisztítás gyorsabb fejlesztése és a távbeszélő-hálózat elmaradottságának lényeges mérséklése. Hangsúlyozottabbá vált a környezet- és a természetvédelmi követelmények érvényesítése, a települések építészeti, történelmi értékeinek megőrzése és a korábbinál összehangoltabb településrekonstrukció.

A terület- és településfejlesztés irányítási rendszere is jelentősen változik a lakosság és a gazdálkodó szervezetek érdekeltségének növelésével, a helyi tanácsok döntési önállóságának — és ezzel együtt felelőségének — erősödésével, a választott testületek ellenőrzési szerepének bővülésével. A társadalmi demokratizmus kiterjesztésének igénye is indokolja, hogy a jövőben fókuszódjék a lakosság és szervezeteinek aktív közreműködése. A most készülő hetedik ötéves terv területfejlesztési programjában elsősorban a lakosság infrastrukturális alapellátásának egyenletesebb fejlesztése a hangsúly.

Peter Nijkamp amszterdami professzor, az RSA Európai szervező bizottságának elnöke a területfejlesztési tudomány és a társaság negyedszázados fejlődésének eredményeit és távlatait méltatta.

A plenáris ülés után a konferencia résztvevői hat szekcióban folytatták a munkát. A találkozó négy napján több mint száz hazai és külföldi előadó számolt be a területfejlesztési kutatások legújabb eredményeiről.

Tervezés és irányítás számítógéppel

A számítógépes tervezés és irányítás legújabb eredményeiről kezdődött négy napos nemzetközi konferencia kedden a Budapesti Kongresszusi Központban. A tanácskozáson — amelyet a Gépipari Tudományos Egyesület rendez, a Nemzetközi Információfeldolgozási Szövetség (IFIP) közreműködésével — több mint 300 szakember elsősorban a termelésirányítást és a mérnöki munkát segítő számítógépes rendszerek alkalmazásának eddigi tapasztalatait vitatja meg.

A tanácskozás résztvevői hangsúlyozták, hogy napjainkban egyre több termelési folyamatot végeznek programvezérelt berendezések: a világszerte elterjedt számítógépes irányítási (NC) gyártás,

a robotok megjelenése a termelésben, és az utóbbi években körvonalazódó rugalmas gyártórendszerek mind közelebb visznek a különböző megmunkálási szakaszok teljes automatizálásához. A technikai apparátus nagy bonyolultsága azonban megköveteli az irányítási rendszerek hasonló szinten való továbbfejlesztését is. Az egyes berendezések irányításán túl meg kell oldani azok összehangolt vezérlését, a közöttük levő kommunikáció kialakítását, és nem utolsósorban a munkafolyamatok ennek megfelelő tervezését. Éppen ezért a számítógépek alkalmazása ma már mind meghatározóbb szerephez jut az irányítási folyamatokban is: a technológustól a művezetőtől az igazga-

Támogatás, kedvezmények, bérlet

Korszerű gépek a kisiparosoknak

Az utóbbi három évben javult a kisipari műhelyek műszaki színvonala, mert a kisiparosoknak többféle lehetőségük van modern gépek, korszerű berendezések beszerzésére, üzemeltetésére.

Korábban a kisiparosok főként bérlet gépekkel enyhítették gondjukon, ez a forma azonban mindinkább visszaszorul; mindössze néhány állami vállalat (például az Építőgépgyártó Vállalat, és a Fővárosi Ingatlankezelő Műszaki Vállalat) kölcsönöz kisiparosoknak is nagy értékű gépeket, berendezéseket. A túlnyomórészt építőipari és vasipari tevékenységhez kapcsolódó magas műszaki színvonalú eszközök kölcsönvétele azonban

ritkán gazdaságos hosszú távon, így mind kevesebb mester veszi igénybe.

Keresettek viszont a műszaki fejlesztés egyéb formái. A Kisiparosok Országos Szervezete minden megyében létrehozta a műszaki fejlesztési alapot, amely az egyik fő formája a fejlesztésnek. Az alapba a kisiparosok évente befizetik azt az önként vállalt összeget, melyet fejlesztésre, gépbeszerzésre kívánnak fordítani, s módjuk van arra, hogy az alapolból kedvezményes feltételekkel kölcsönt igényeljenek, ha saját tőkéjük kevés. Így fordított tavaly csaknem 1400 kisiparos 108 millió forintot modern gépek, eszközök beszerzésére.

Az utóbbi időben a vám-szabályok is kedvezően hatottak a műszaki fejlesztésre. 1982 óta ugyanis a kisiparosok a tevékenységükhöz szorosan kapcsolódó berendezéseket, eszközöket 5 évenként 200 ezer forint értékhatáron belül kedvezményes vámfeltételekkel hozhatják az országba. Ez az összeg korábban hatvan ezer forint volt. Az új vámvendület megjelenését megelőző évben, vagyis 1981-ben a kisiparosok — belföldi forgalmi értékben számolva — 3,7 millió forintért hoztak Magyarországra kisgépeket. 1984-ben ez az érték 35 millióra nőtt. A kisgépek mellett nagy értékű eszközök, berendezések beszerzésére is van módjuk a kisiparosoknak. Ez úgy lehetséges, hogy az Országos Takarékpénztár hitelt nyújt a kisiparosoknak műszaki fejlesztésre, gépek, modern berendezések be-

szerezésére. E lehetőséggel, élve tavaly 4270 kisiparos 294 millió forintot vett fel. Ezekből évekbek között költőgépeket, az autójavításhoz fontos kerékcentrozó, futóműbeállító műszereket, és egyes speciális célszerszámokat, műanyag fröccsöntőfejeket vásároltak a hitelkerék.

Egyre inkább elterjedt módszer egyes külföldi gépek bérlete is. A Kisipari Termelőtő Vállalaton keresztül egyre több mester bérlet kiváló minőségű külföldi forgácsológépet, speciális műszert, szerszámot, s azt egy idő múlva meg is vásárolta. A Kioszban elmondták, hogy a jövőben e forma elterjedésével számolnak. A kisiparos műszaki színvonalának fejlesztése továbbra is fontos feladat. Ehhez a Kiosz úgy járul hozzá, hogy mind szorosabb kapcsolatot igyekszik kialakítani a kisiparosok és az állami vállalatok között. Olyan bemutatókat rendeznek, amelyen mód nyílik arra, hogy az iparukat gyakorló felvegyék a kapcsolatot a munkájuk iránt érdeklődő vállalatokkal, akik viszont korszerű gépekkel, berendezésekkel segítik a kisiparosokat. A magyar vállalatok mellett külföldi cégekkel is igyekeznek együttműködni. Így kerül sor rövidesen az NSZK-beli Roller cég és a Kiosz közötti megállapodásra, amelynek értelmében magyar kisiparosok kedvezményesen juthatnak majd viz-, gázszerezéshez szükséges NSZK gyártmányú kisgépekhez. (MTI)

Bányáink biztonságáért

Elektronikai vándorgyűlés Pécsen

Kedden Pécsen megkezdődött a magyar elektrotechnikai egyesület harmadik vándorgyűlése, amely a bányák villamos berendezéseinek biztonságos alkalmazásával összefüggő kérdéseket tűzött napirendjére. A vándorgyűlés megrendezésében a magyar bányászati és kohászati egyesület is közreműködött.

A háromnapos országos tanácskozás megnyitóján többek között hangsúlyozták, hogy a hazai bányászati előtt álló feladatok megoldása a má már mind mélyebben megtalálható szennyezők egyre koncentráltabb gépi művelését igényli, s ez elengedhetelenné teszi a nagyobb teljesítményű, korszerű villamos berendezések biztonságos körülmények között történő alkalmazását. A bányabeli körülmények különleges igényeket támasztanak a villamos berendezések biztonságával szemben, mivel alkalmazásuk növeli az amúgyis sok gondot okozó veszélyforrások számát. Ügyelni kell a biztonságot veszélyeztető technikai megoldások kiszűrésére.

A vándorgyűlés célja is az, hogy a bányászszakemberekkel megismertesse a villamos berendezések gyártóinak fejlesztési törekvéseit, ezért a tanácskozás színterén kiállított rendeztek

a hazai vállalatok termékeiből. A legújabb kutatási eredmények és gyakorlati tapasztalatok elterjesztése végett a nagy szénbányászati hagyományokkal rendelkező országok — Jugoszlávia, Lengyelország és az NSZK — szakembereit is meghívták a vándorgyűlésre. (MTI)